

İletişim Fakültesi / Gazetecilik Programı
2021 - 2022 Eğitim Öğretim Yılı
İLETİŞİM KURAMLARI
Ders Tasarımı (Syllabus)

Dersin Tanımı					
Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	Kredi	AKTS
İLETİŞİM KURAMLARI	GZT2150430	Güz Dönemi	3+0	3	5
Ön Koşul Dersleri					
Önerilen Seçmeli Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Seviyesi	Lisans				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü	Doç.Dr. Başak GEZMEN				
Dersi Verenler	Doç.Dr. Başak GEZMEN				
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	İletişim ve medya çalışmaları alanında geliştirilen yaklaşım, kuram ve modelleri genel sosyal teoriyle ilişkisi içinde ele almaktır. Bu doğrultuda değerlendirilen kuramların temel kavram ve savları ortaya konulurken, söz konusu kuramların üretildiği tarihsel, kültürel ve entelektüel bağlamın belirlenmektedir.				
Dersin İçeriği	Bu ders; "İletişim", "medya", "kitle iletişim araçları", "iletişim kuramları", "iletişim çalışmaları" ve "medya çalışmaları" kavramlarının değerlendirilmesi ve İletişim kuramlarına ilişkin yapılan dönemleştirme ve sınıflandırmalar, Kitle toplumu ve kitle kültürü yaklaşımından medyaya/kitle iletişim araçlarına bakış, Güçlü etki yaklaşımı ve şırınga/hipodermik iğne modeli (Harold Lasswell); psikoloji ve sosyal psikolojiye dayalı iletişim araştırmaları, uyutucu etki ve eşik beklisi kavramları (Carl Iver Hovland ve Kurt Lewin), Sınırlı etki yaklaşımı, iletişimin iki aşamalı akışı kuramı ve kanaat önderi kavramı (Paul Lazarsfeld); seçici/pekiştirici etki kuramı (Joseph Klapper); kullanımlar ve doyumlar kuramı (Jay Blumler, Herta Herzog, Elihu Katz, Denis McQuail), Chicago Okulu'nun iletişim ve medya araştırmaları (John Dewey, George Herbert Mead ve Robert Ezra Park), Matematiksel iletişim kuramı (Claude Elwood Shannon ve Warren Weaver), Ekme/yetiştirme tezi ve kültürel göstergeler projesi (George Gerbner, Michael J. Morgan ve Nancy Signorielli), Gündem koyma/belirleme kuramı (Maxwell McCombs ve Donald Shaw); suskunluk sarmalı kuramı (Elisabeth Noelle-Neumann), "İmparatorluk ve iletişim araçları", "araç mesajdır" ve "küresel köy" tezleri (Harold Innis ve Marshall McLuhan), Yeniliklerin yayılımı kuramı (Everett Rogers); modernleşme kuramı açısından medya (Daniel Lerner, Wilbur Schramm, Lucian Pye), Modernleşme kuramına yönelik eleştiriler, "Kültürel emperyalizm", "medya emperyalizmi tezleri, Uluslararası iletişimin ekonomi politikası, Propaganda modeli (Chomsky ve Herman); konularını içermektedir.				
Dersin Öğrenme Çıktıları			Öğretim Yöntemleri	Ölçme Yöntemleri	
"İletişim", "medya", "kitle iletişim araçları", "iletişim kuramları", "iletişim çalışmaları" ve "medya çalışmaları" kavramlarını tanımlar.			1, 10, 11	A	
Kitle toplumu ve kitle kültürü yaklaşımının medya kavrayışını açıklar.			1, 10, 11	A	
Güçlü etki yaklaşımını ve şırınga/hipodermik iğne modelini açıklar.			1, 10, 11	A	
Psikoloji ve sosyal psikolojiye dayalı iletişim araştırmalarını, uyutucu etki ve eşik beklisi kavramını açıklar.			1, 10, 11	A	
Güçlü etki yaklaşımı, iletişimin iki aşamalı akışı kuramı ve kanaat önderi kavramını açıklar.			1, 10, 11	A	
Kullanımlar ve doyumlar kuramının temel savlarını ve temsilcilerini açıklar.			1, 10, 11	A	
Chicago Okulu'nun iletişim ve medya araştırmalarını değerlendirir.			1, 10, 11	A	
Öğretim Yöntemleri	1: Anlatım, 10: Beyin Fırtınası, 11: Seminer				
Ölçme Yöntemleri	A: Yazılı sınav				
Ders Akışı					
Sıra	Konular	Ön Hazırlık			
1	"İletişim", "medya", "kitle iletişim araçları", "iletişim kuramları", "iletişim çalışmaları" ve "medya çalışmaları" kavramlarının değerlendirilmesi ve İletişim kuramlarına ilişkin yapılan dönemleştirme ve sınıflandırmalar				
2	Kitle toplumu ve kitle kültürü yaklaşımından medyaya/kitle iletişim araçlarına bakış				
3	Güçlü etki yaklaşımı ve şırınga/hipodermik iğne modeli (Harold Lasswell); psikoloji ve sosyal psikolojiye dayalı iletişim araştırmaları, uyutucu etki ve eşik beklisi kavramları (Carl Iver Hovland ve Kurt Lewin)				
4	Sınırlı etki yaklaşımı, iletişimin iki aşamalı akışı kuramı ve kanaat önderi kavramı (Paul Lazarsfeld); seçici/pekiştirici etki kuramı (Joseph Klapper); kullanımlar ve doyumlar kuramı (Jay Blumler, Herta Herzog, Elihu Katz, Denis McQuail)				
5	Chicago Okulu'nun iletişim ve medya araştırmaları (John Dewey, George Herbert Mead ve Robert Ezra Park)				
6	Matematiksel iletişim kuramı (Claude Elwood Shannon ve Warren Weaver)				
7	Ekme/yetiştirme tezi ve kültürel göstergeler projesi (George Gerbner, Michael J. Morgan ve Nancy Signorielli)				
8	Gündem koyma/belirleme kuramı (Maxwell McCombs ve Donald Shaw); suskunluk sarmalı kuramı (Elisabeth Noelle-Neumann)				
9	"İmparatorluk ve iletişim araçları", "araç mesajdır" ve "küresel köy" tezleri (Harold Innis ve Marshall McLuhan)				
10	Yeniliklerin yayılımı kuramı (Everett Rogers); modernleşme kuramı açısından medya (Daniel Lerner, Wilbur Schramm, Lucian Pye)				
11	Modernleşme kuramına yönelik eleştiriler,				
12	"Kültürel emperyalizm", "medya emperyalizmi tezleri				
13	Uluslararası iletişimin ekonomi politikası				
14	Propaganda modeli (Chomsky ve Herman)				

İletişim Fakültesi / Gazetecilik Programı
2021 - 2022 Eğitim Öğretim Yılı
İLETİŞİM KURAMLARI
Ders Tasarımı (Syllabus)

Kaynaklar

1. R. Kaya, İktidar Yumağı: Medya-Sermaye-Devlet. Ankara: İmge Kitabevi. sf. 23-33 ve 44-64, 2009.
2. D. Laughey, Medya Çalışmaları: Teoriler ve Yaklaşımlar. Çev. Ali Toprak. İstanbul: Kalkedon. sf. 9-24, 2010
3. A. Swingewood, Kitle Kültürü Efsanesi. Çev. Aykut Kansu. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları. sf. 17-29, 1996
4. M. Bourse ve H. Yücel İletişim Bilimlerinin Serüveni. İstanbul: Ayrıntı Yayınları. sf. 78-84, 2012
5. D. Laughey, Medya Çalışmaları: Teoriler ve Yaklaşımlar. Çev. Ali Toprak. İstanbul: Kalkedon. sf. 39-44, 2010
6. E. Maigret, Medya ve İletişim Sosyolojisi. Çev. Halime Yücel. İstanbul: İletişim Yayınları. sf. 69-81, 2011
7. J. Fiske, İletişim Çalışmalarına Giriş. 2. baskı. Çev. Süleyman İrvan. Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları. sf. 194-202, 2003
8. O. Morva, Chicago Okulu: Pragmatik Sosyal Teoride İletişimin Keşfi. İstanbul: Doruk Yayınları. sf. 85-143, 2013
9. D. McQuail ve S. Windahl İletişim Modelleri: Kitle İletişim Çalışmalarında. Çev. Konca Yumlu. Ankara: İmge Yayınevi. sf. 127-131, 2005
10. E. Noelle-Neumann, "Suskunluk Sarmalı Kuramı'nın Medyayı Anlamaya Etkisi." Medya Kültür Siyaset. Der. Süleyman İrvan. 2. Basım. Ankara: Alp Yayınları. sf. 379-391, 2002
11. N. Stevenson, Medya Kültürleri: Sosyal Teori ve Kitle İletişimi. Çev. Göze Orhon ve Barış Engin Aksoy. Ankara: Ütopya Yayınevi. ("Marshall McLuhan ve Kültürel Araçlar" bölümü sf. 195-216), 2008
12. N. Türkoğlu, İletişim Bilimlerinden Kültürel Çalışmalara Toplumsal İletişim: Tanımlar, Kavramlar, Tartışmalar. İstanbul: Urban Kitap. sf. 123-139, 2010
13. J. Tomlinson, John Kültürel Emperyalizm: Eleştirel Bir Giriş. Çev. Emrehan Zeybekoğlu. İstanbul: Ayrıntı Yayınları. sf. 57-74, 1999
14. N. Chomsky ve E. S. Herman Rızanın İmalatı: Kitle Medyasının Ekonomi Politikası. Çev. Ender Abadoğlu. İstanbul: Aram Yayıncılık. sf. 75-120, 2006